

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rēadul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 21 Decembre.

Regulamentul congresual pentru parochii în § 5 dispune următoarele:

§ 5. În fie-care parochie trebuie să fie stabilit în înțelesul statutului organic § 6 numărul membrilor sinodului parochial prin consemnare oficială.

Consemnarea membrilor sinodului o face, respective o rectifică comitetul parochial în conțelegere cu oficiul parochial, la finea fie-cărui an solar, și se publică în biserică cel puțin cu 8 zile înainte de ținerea sinodului ordinar.

Reclamări contra listei membrilor, din motiv, că vre-unul îndreptățit n'a intrat, sau vre-unul neîndreptățit a intrat în ea, se fac în scris sau cu vorba la sinodul procsim ordinar; ear apelată contra deciziei acestuia se face în scris la consistoriul eparchial în 14 zile.

Drept de a reclama are fie-care membru al parochiei, respective filiei, atât pentru sine, cât și pentru alții, respective contra altora.

Aceste dispozițiuni sunt chemate a băga viață în dispozițiunile §-lui 6 din statutul organic, care face deosebire între parochienii, cari pot fi membrii ai sinodului parochial și cari nu pot fi membrii în această corporațiune bisericească. După cuprinsul acestor norme din regulamentul congresual, comitetul parochial împreună cu oficiul parochial este chemat a compune lista acelor parochieni, cari pot fi membrii ai sinodului parochial. Aceasta listă trebuie să fie făcută până la sfârșitul lui Decembre al fie-cărui an, ca apoi îndată la începutul lui Ianuarie să poată fi publicată în biserică spre a se putea face rectificările, cari se vor afla de lipsă.

Noi avem firma credință, că pentru anul 1889 lucrarea aceasta va fi ușoară, deoarece lista parochienilor pentru anul 1888 trebuie să fi fost făcută, dacă nu din respect cătră citatul §, atunci de bună seamă a trebuit să fie fost făcută în toamna anului 1887, în urma circulariului consistorial din 5 Octobrie, 1887. Nr. 4823, cu care s'au ordinar alegerile de deputați congresuali pentru periodul 1888—1889, care circulariu în punctul 12 prescrie compunerea listei membrilor în sinodul parochial, spre a se folosi în sinodul estraordinariu la alegerea de deputat congresual. Această listă, folosită în sinoadele parochiale dela 20 Decembre, 1887, de bună seamă s'a mai completat, eventual rectificat, în sinoadele parochiale ordinare, cari au trebuit să se țină în luna Februarie, 1888.

Dacă din ori ce cauză lista membrilor sinodului parochial pentru anul 1888 nu a fost făcută, atunci oficiile parochiale împreună cu comitetele parochiale să o facă pentru anul viitoriu, ca cel

puțin după 20 de ani de practică să venim în ordine și cu afacerea aceasta.

Mai avem 9 zile din anul acesta. Lucru mult tocmai în aceste zile de eamnă nu are nici comitetul, nici oficiul parochial. Mai viu la mijloc și sântele sărbători ale născerei Domnului, cari nimica nu vor perde din sântenia lor, dacă credincioșii noștri vor îndeplini în decursul lor această lucrare bisericească.

Oficiile parochiale împreună cu comitetele parochiale și vor încorda toate puterile pentru a compune cu toată conștiințioșitatea această listă. În ea se vor induce toți parochienii maioreni, de sine stătători, nepătați; cari își împlinesc datorițele parochiale.

Combinată lista aceasta de cătră oficiul parochial și comitetul parochial, ea se va ceti în biserică cel puțin cu 8 zile înainte de ținerea sinodului parochial, prescriș pentru fie care an în luna lui Ianuarie. Cetirea în biserică are de scop, ca fie care parochian să poată cere rectificarea listei, adevă îndreptarea ei, dacă la facerea listei s'a lăsat afară vre un parochian, îndreptățit la inducere în listă, sau s'a indus vre-unul, care nu poate fi membru în sinodul parochial.

Îndreptarea se poate cere la sinodul parochial ordinar din luna lui Ianuarie, și o poate face fie-cine pentru sine, cu vorba sau în scris, o poate fie cine pentru altul, cu vorba sau în scris, și sinodul decide încât sunt justificate, sau încât nu sunt reclamările făcute.

Sinodul parochial ordinar înainte de a intra în meritul lucrărilor sale verifică lista, care s'a cetit în biserică, dacă s'au făcut reclamări, sau se cer atunci în ședință, asupra acelor decide, încât sunt justificate și încât nu.

Lista statorită în chipul acesta se subscrie de presidentul și de notariul sinodului parochial, și numai acei parochieni pot lua parte la desbaterile sinodului parochial, numai aceia pot vota, cari se cuprind în lista, statorită în modul arătat mai sus.

Lista aceasta are valoare pentru întreg anul 1889, ori de câte ori va fi intrunit sinodul parochial pentru împlinirea agendelor sale.

Precum se poate vedé, este de mare importanță să se scie, cum are să se urmeze în cazul concret, căci lista aceasta se face numai odată pentru fie care an solar, și anume definitiv o statorosec sinodul parochial ordinar îndată la începutul sesiunei sinodale.

În această listă nu se pot induce toți parochienii, și anume nu se pot induce aceia, cari nu împlinesc condițiunile puse în statutul organic, anume

aceia, cari nu sunt maioreni, de sine stătători și nepătați.

În lista membrilor sinodului parochial parochienii cu condițiunile puse de statutul organic numai atunci pot avea loc, dacă își împlinesc datorițele parochiale.

Mai sunt și alte considerațiuni, cari reclamă deosebită conștiințioșitate la facerea acestei liste, și la reclamări, despre acestea în numărul viitoriu.

Biserica gr. or. și diariul „Kolozsvár“.

Este sciut, că diariul „Kolozsvár“ din Oluș, din incidentul adresei omagiale a Escel. Sale I. P. S. domn arhiepiscop și metropolit al nostru, subternută la locul prea înalt cu ocașiunea aniversării iubileului de 40 ani al domnirii Maiestății Sale, și-a luat ansă a îndrepta atacuri vehemente contra capului bisericei noastre, contra bisericei noastre ca atare, și contra credincioșilor ei.

Tendința autorului acestor articoli a fost evidentă dela început, pentru-că neputând afla în adresa omagială nimic de combătut, nu s'a rușinat a cita fals pasage întregi, a falsifica chiar fapte istorice, numai ca să ne poată ataca autonomia bisericească, recunoscută prin legea țerei. Ba nu s'a sfîit a glosa rectificarea Esc. Sale dată la aceste inesactități, într'un mod nedemn față cu pozițiunea unui cap bisericesc, ce stă în fruntea unei biserice de preste un milion și jumătate de credincioși.

Cunoascem noi însă bine manevra dlor dela „Kolozsvár.“ Toate acestea trebuiau făcute, ca din nou să primim o lovitură pentru biserică noastră!

Nu am luat poziție față de acest atac, am lăsat rolul altora, cari și ei își au meritul convenit în acest respect.

Ne vine însă o întimpinare în aceasta afacere dela un fruntaș al bisericei noastre, ce o considerăm de cel mai bun semn, că disonanța ce apărea, că s'a incuibat în sinul bisericei, începe a dispără, și când e vorba de vađa și dreptul nostru se o scie cei dela „Kolozsvár,“ că cel ce atacă pe capul bisericei, provoacă resens și indignațiune în inimile alor un milion și jumătate de civi credincioși ai statului.

Începem deci în cele următoare cu publicarea acestei întimpinări:

I.

În 4 numeri consecutivi diariul „Kolozsvár“ tractează cauzele bisericei greco orientale române din Ardeal, cu o superficialitate și necunoscință de cauză, ce trebuie să ți vatem bunul simț.

Congresul din anul acesta în una din ședințele sale publice a decis la propunerea unui Venerabil arhieru, ca din incidentul iubileului de 40 de ani al suirei pre tron a Majestății Sale regelui nostru, să se trimită o adresă de felicitare prin o deputațiune, și dacă nu se vor admite deputațiuni, atunci pre-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

Diariu al episcopului Andreiu baron de Șaguna din anul 1857.

Intâlnirea mea cu Escelenția Sa Dl ministru de cult la Viena în 7/19 Septembrie 1857.

(Urmare.)

Cum-că preoții noștri nu sunt așa culți, cum ar trebui, am a observa, că aceasta nu este vina bisericei, care are de scop luminarea, ci este de vină vremea cea vitrigă, și împregiurarea cea fatală, în care au devenit biserică prin măsurile cele vitrige ale stăpânirii antimarțiale, care le-au adus asupra sudiților sei de legea noastră. În privința aceasta încă numai atâtă reflectez, că lucru bun și folositoriu este pentru creștini și îndeobște pentru stat, dacă vre-o preoțime este cultă, dar trebuie să ție și aceea, că lucru și mai bun și mai folositoriu este aceea, dacă preoțimea este morală, cu frica lui Dumnezeu și cu evlavie. În clasa aceasta a doua pun eu preoțimea mea eparchială, — și spre dovedirea asertului meu me provoc la anii 1848 și 1849, — acești ani să dovedească, ce purtare a avut preoțimea mea, des-

pre care se ție, că este necultă, deși necultura și cultura este foarte relativă. Preoțimea mea nu cetesce gazetele și broșurile cele nenumărate, care așa sunt de multe, încât se poate ție despre ele, că cresc ca și ciupercile din pământ, însă ea are alte cărți care cetesce, și aceste cărți sunt mai bune pentru ea, decât gazetele și broșurile veacului nostru: ea cetesce pe sântul Vasilie, pe sântul Ioan Gură de aur, pe sântul Grigorie, pe sântul Efremul Siraicul, biblia și celelalte cărți, de care biserică noastră este foarte bogată; pentru-că nu urmează de acolo sărăcia bisericei noastre în cărți, și lipsa cărților bisericesci, dacă la librării dela Viena nu se găsesec cărți de ale bisericei noastre etc.

La acestea au reflectat ministrul:

Că el nu poate aproba declarația mea, căci el este catolic, și declarația mea nu se potrivește cu dogmele bisericei catolice etc.

Aici i-am reflectat:

Că eu vorbesc despre biserică noastră și despre instituțiile ei, și nu voi să deschid vorbe pentru o polemică asupra altei biserice. Datorința mea este a reprezenta și a susține biserică noastră, nevrând a vătămă nici o confesie. Și eu cinstesc în Escelenția Sa aceea, ce ție, că este catolic, dar nu pot primi acele păreri ale Escelenții Sale, care le ție ca catolic despre biserică noastră.

Apoi ție: „Ich verbleibe bei meinem Glauben, und es wundert mich, dass man den Papst nicht anerkennen will; dies würde die Sache sehr erleichtern, und eigentlich das ganze wäre nur eine Ehrensache. Ich bin bei all' dem aber tolerant etc.“

Aici am tăcut puțintel și apoi am ție: tot însul bine face, care rămâne pelângă convingerea sa, dar apoi se păzească ca cu convingerea sa mai cu seamă religioasă să nu fie nimerui spre stricare. Eu și eparchia mea întregă rămânem în legea noastră, în care ne-am pomenit, cu care nu facem nimeni nici o dosadă, căci suntem sudiți credincioși ai împăratului, cinstim și omenim toate confesiunile și pe toți creștini, și dorim, ca și cu noi în privința bisericei noastre așa să pășească stăpânirea, ca și cu alții de alte religii, căci toți de și suntem împărțiți cu numirea religioasă, suntem de o potrivă înaintea creștinătății de a toată lumea.

Das kann ich als Katholik nicht annehmen; ție mai departe: Aber Verehrtester, am audīt și sum singur despre loialitatea, ce o ai arătat totdeauna cătră interesele împăratului, și așa despre Escelenția Ta nu am nici o temere, că nu vei duce bine deregatoriile; dar cine va sta bun pentru următorul Escelenții Talle? etc.

Am răspuns: că în episcopii de mai nainte și în cei de acum, cari au dovedit o credință nepătată cătră monarhul și interesele lui, are stăpânirea îm-

ședintele Congresului, Escelenția Sa metropolitul, se îngrijească, ca adresa să ajungă la cunoștința Maiestății Sale pe calea obicinuită în asemenea cazuri.

Concluzul acesta Escelenția Sa l'a executat în tocmai, și conform mandatului primit dela Congresul bisericeii, și o întrelăsare ar fi dat ansă la multe bănueli, ba mai mult, fi bisericeii gr. or. române a căror simfămintele loiali către tron și dinastie sunt atât de adânc gravate în inimile lor, ar fi fost cu drept cuvânt în nedumerire pentru o întrelăsare; și Escelenția Sa, carele se bucură și s'a bucurat totdeauna de încrederea congresului, prin un atare act, prin un act de întrelăsare, și ar fi atras, dacă nu ura, dar de sigur, că ar fi fost suspiționat de cătră cei ce au interes de al suspiționa și bănuî, și apoi știut este, că tocmai Escelenția Sa, ca cel mai constituțional cap bisericesc, nu se pune în conflict cu biserica sa, și în cazul de față cu atât mai vârtos nu, pentru că nu a fost vorba decât de un act de supunere omagială, cu care credem, că toți suntem datorii bunului nostru monarch, nu numai biserica orientală, ci și celelalte biserici, ori de e vorbă se fim mai preciși, totalitatea cetățenilor din colibă până în palat, pentru că fericirea, bunăstarea, pacea și liniștea internă sunt acte sêvêrșite de acest preagrațios monarch, și cine nu le recunoaște, nu le aprețiează, ori nu e demn de ele, ori apoi este un nemulțămitoriu, și: „Populus romanus memor esse solet beneficiis.“

„Kolozsvar“, diar cu menițiune de a informa cercurile politice guvernamentale din Ardeal și Ungaria, s'a ocupat de adresa omagială, și drept rectificare a și primit dela Escelenția Sa o întempinare, — cum de regulă iese dela un bărbat de atare poziție și totodată consciu de drepturile și datorințele, ce le are față de biserica, ce o conduce.

S'au mulțămît cei dela „Kolozsvar“ cu aceasta? Nu!

S'au apucat să ne scrie istoria bisericeii, rolul ce și-l vindică episcopii nostri în politică, starea de compătimit, în care se află clerul nostru, care stă pre o treaptă de tot inferioară față de clerul bisericeii surori române, spiritul ce domnesce la noi în biserica și la alții, — cestiunea ajutoriului de stat, restaurarea metropolii române gr. ortodoxe din Ardeal, — toate aceste în 4 articuli, ca să retăcem de fabulele cu Varga Catalina și de conventiculele din Sibiu, sub președinția episcopului Șaguna etc.

Nu voiesc să urmăresc pe cei dela „Kolozsvar“ în superficialitatea, cu care tractează aceste cestiuni, ci voi lua una câte una, încât permit coloanele diarului nostru „Telegraful Român“.

Mai de căpêtenie mi se pare întrebarea, dacă în biserica noastră în adevêr domnesce un spirit nepatriotic, un spirit, din care se se poată deduce, că cei mai mulți bărbați ai bisericeii noastre sunt crescuți spre a gravita în afară, căci dacă aceasta ar sta, atunci nu ne am mira de consecințe, nu am avea drept să condamnăm procederea guvernului unguresc în cauza cu ajutoriul de stat, cu fondul de pensiune al învățătorilor și cu alte asemenea acte ale guvernului destul de apăsătoare pentru noi.

Departă se fie de a presupune, că domni dela „Kolozsvar“ nu au meditat asupra celor ce au scris, ci din contră, mult trebuie că și or fi bătut capul până ce se scoată la cale un ce nevêdut — spiritul din biserica română gr. ortodoxă, — căci fapte, cu cari se dovedească acest spirit, nu au, și nu pot avea nici odată, căci nu există.

pêrâtească garanță destulă, că și episcopii cei viitori vor fi sudiți credincioși.

Ja Verehrtester, dișe mai departe, aceasta e așa, dar totuși un comisariu împêrătesc este de lipsă la consistoriu etc.

Asertul acesta pentru comisariu, nu-mi pricinuesce nici o grije, căci una ca aceasta nu se poate întempla.

Dar veți, că și la Rusia și în Grecia este comisariu împêrătesc pe lângă episcopii, cari nu pot face nimic fără voia și învoirea comisariului împêrătesc. Ce diși Verehrtester la aceasta?

Împregiurarea aceasta nu me confundă nici decum, pentru că știu, că biserica noastră din acele două împêrății este în privința ființii sale cei din afară foarte țermurită prin mêsuri politice, din care privință stăpânirile acelea cu totul altmintrelea iau Roma în centrul bisericeii catolice din Roma, decum le ia acelea stăpânirea noastră austriacă. — Stăpânirea noastră, precum s'a milostivit împêrățul a se descoperi în patentul din 31 Decembre 1851 este mai presus de gândul acela, ca să supună vre-o biserică creștinească unor mêsuri, cari nu se potrivesc mit dem erleuchteten Geiste unserer Kaiserlichen Legislatur etc. Apoi nu trebuie luat pildă dela o abnormitate, și silnicie; căci Rusia și Grecia cutotul altmintrelea țin și biserica catolică, decât o ține

În biserica greco-orientală domnesce spiritul păceii, spiritul cel mai creștinesc, ea nu persecută, ea nu face proselitism, ea și vede curat numai de trebile ei și de sêrăcia ei.

Din mijloacele puține, de care dispune, susține pe lângă fie-care episcopie un seminarium pentru fiitorii preoți, cari se cresc în frica lui Dđeu, susține câte un institut de preparandie, în cari se cresc pedagogi, dascăli, cari au chemarea cum o au toți dascălii în lume de a învăța pe copii cei nepricepuți, și a face din ei cetățeni, impreteniți cu principiile moralei creștine. Eată spiritul, ce domnesce în biserica română ortodoxă, și în alte biserici tot acela trebuie să fie și nu poate fi altul.

Ura unul contra altuia nu se profesază la noi nici de pe amvon nici de pe catedră, și de e vorbă de supunere, om să fie mai cu supunere cătră legi și organele legii ca românul nici că e altul în rotogolul Ungariei și din aceasta se poate vedé și mai bine spiritul ce domnesce în biserica gr. or.

Se scie însă cei doare pe cei dela „Kolozsvar“!

În alte țeri espres se cultivă spiritul liberal, poporului i se lărgesc tot mai mult și mai mult drepturile, ca cu atât mai cu plăcere se supoarte sarcinile, ce i le impune statul și i asigurăm pe domni dela „Kolozsvar“, că poporul român și în special fii bisericeii române ortodoxe încă nu au ajuns acolo, ca să tragă o paralelă între drepturile, ce le acoardă statul și între cele ce le acoardă biserica prin sufragiul universal, ear când va ajunge poporul la aceea treaptă, atunci nu vor mai avea cuvânt, cei ce nu îi dau ađi poporului drepturi electorale — decât în mesură restrinsă — ca se nu le acoarde sub pretest, că poporul e încă nematur, căci aceasta va fi nebasat, numai cât pentru o atare pregătire se recer deci și sute de ani, și acel timp e de ajuns, ca să ajungem cu toții la un mai bun înțeles, se vedem înaintea noastră numai oameni și nu altceva, o lume, în care maghiarul se va înțelege bine cu românul, greco-orientalul cu reformatul și cu catolicul, căci de nu se vor înțelege, multele frecări, multele impunsături îi vor rani ori pe unul ori pe altul și se va adevêri la toți proverbul unguresc: „Saját kárán tanul az ember.“

De un spirit nepatriotic la fii bisericeii gr. or. nu poate fi vorba nici odată și mai puțin nu poate fi, când biserica este condusă de un arhieru per eminentiam apt și devotat chemării sale, și carele tocmai în dragul păceii și a bunei reputațiuni a bisericeii sale a preferit mai bine a risca din popularitatea sa, decât să conceadă ca biserica să fie mânăta de valuri furibunde.

Nici o pădure fără uscătură; vor fi oameni și la noi ca și la maghiari, ca și la reformați, ori catolici mai estravaganți, — dar un om, ori doi, ori de ce nu fac spiritul bisericeii gr. or. și aceasta se o scie cei dela „Kolozsvar“ și toți, cari se ocupă de biserica noastră și de agendele ei.

Un deputat congresual.

Revista politică.

Cu diua anului nou la apuseni organul partidului național sâsesc de aici în primul seu articlu, datorit penei d-lui Iosif W. Filsch, face o revistă asupra cestiunilor sasilor ardeleni din anul 1888. Ca și anul precedent a fost și anul 1888 tot așa de nemânos în îmbunătățire pentru naționalitățile nemaghiare. Spiritul șovinistic nu s'a slăbit cât de puțin și problema i-a fost maghiarisarea cu ori-ce preț.

stăpânirea noastră. La noi este devisa împêrătescă: „Mit vereinten Kräften, Gleiches Recht für Alle“ așa dară acestea temeiri sunt massgebend pentru noi, dar nu mêsura stăpânirii ruseci sau și cei grecesci, care țin desvoltarea bisericească, adecă luminarea și propășirea popoarelor sale în cătuși etc. —

Ich muss Ihnen aufrüchtig sagen: dass Klagen gegen Sie vorliegen?

In welcher Beziehung?

In Beziehung Ihrer Amtirung. Sie degradirten einen Geistlichen, weil er zur Katholischen Kirche übertreten wollte.

Ich habe nicht einen, sondern vielleicht zwei, drei Geistliche degradirt, jedoch nicht einfach des Uebertrittes willen, welcher Umstand angesichts des Eides, den ein Priester ablegt, hinreichend ist, den Priester des Amtes zu entsetzen, sondern ich habe die degradation wegen der Religionsumtriebe, deren sich die gedachten Geistlichen überwiesen wurden, vorgenommen. Einer der degradirten Geistlichen ist dann allein zur Katholischen Kirche graeci ritus übergetreten, wo er als rechtmässiger Geistliche anerkannt, zur Kirchenfunction zugelassen wurde, was doch gegen jeden kanonischen Rechtsbegriff ist.

Sehen Sie Verehrtester, auch hier muss ich Ihnen widersprechen, denn die Katholische Kirche

În acest sens i-a fost permis deputatului Busbach să vorbească în camera deputaților, pe când Steinacker a picat jertfa tragediei, căci a cutezat să vorbească în spirit nepatriotic, reflectând lui Busbach între astfelii de împregiurări, o înțelegere între sași și ungnri foarte cu greu s'ar fi putut face. Din partea sasilor s'au făcut pași spre acest școp, dovadă vorbirea dep. Oskar de Meltz!, la care însă premi-erul Tisza a răspuns, că sașii se dovedească credința și loialitatea lor și prin fapte. Acest răspuns — dișe numita foaie — arată din destul, că guvernul nu e aplicat nici decât a ne lua plângerile și rugămintele în considerare și a ajutama causei. De aceea s'a și vêdut necesitat deputatul Meltz! a constata în adunarea din Sibiu, că regimul nu s'a abătut nici cât din ținuta sa față cu sașii, și că prin urmare vor trebui să persiste în ținuta opozițională ca și mai înainte.

Sulevând cestiunea cu Steinacker, care a adus volbură în politica sâsească, apoi cestiunea depunerii mandatului lui Ioan Imrich și afacerile universității, închee: Astfelii anul 1888 se închee tot cu acele puține presemne pentru îmbunătățirea stărei sasilor, cu care s'a început. Nu trebuie trecut cu vederea, că în unele cercuri sâsesci domnesce idea de a se observa o politică rezervată din partea sasilor, carea ar face posibilă introducerea unei îmbunătățiri în raportul cu maghiarismul și în special cu guvernul. Noi considerăm aceste vederi și le-am spriginî din inimă, când am putea nutri cea mai mică speranță, că astfelii de ținută ar avea un succes. Maghiarilor le-ar conveni o astfelii de ținută, dar ca să rupă cu politica de maghiarisare, abia se poate închipuî. După aprețierile noastre numai două cazuri sunt posibile; sau că maghiarismul se convinge, că politica de maghiarisare nu e favorabilă țerei, sau că sașii se aruncă de bunăvoie în brațele maghiarisării.

Presemnele amenințătoare ale politiceii esterne dela începutul anului planează și acum, și deși ele nu se manifestă atât de violent, totuși pregătirile cele mari, ce se fac în diferitele state europene, pun pe gânduri pe cei mai dibaci diplomați. O schimbare esențială însă s'a făcut.

Bulgaria, care era mêrl de ceartă pare a fi scăpat deocamdată și punctul critic al cestiunei orientale s'a transpus în Sêrbia, unde radicalii au pus mâna pe cârmă cu putere covêrșitoare și unde regele, care a căutat să fie stăpânul situațiunei, a devenit un sudit al ei.

Conflictul însă pare a se mai fi amânat, și aceasta se datoresce alianței puterilor centrale, cari țin echilibrul european și cari ș'au pus de problemă mântinerea păceii. Dar ea mai află sprigin puternic și în lupta, ce s'a deschis în Africa ostică contra negoțului cu sclavi, luptă, care nu numai că dă mult de lucru Germaniei, Angliei și Italiei, dar care a mijlocit o apropiere intimă și între aceste trei puteri, și le-a angagiat a realiza un școp comun.

Chiar și organul rusesc „Nord“ află, că anul viitoriu va fi mai pacinic ca cel trecut, căci nu e putere, care se caute a tulbura pacea europeană. Franca, în ajunul espoziției sale universale se gândesce numai la pace; ear cât priveșce pe Rusia, se fac ridicoli aceia, cari îi atribue intențiuni rêsboinicé. Pentru Bulgaria însă profetesce oficiosul mari greutății, cari la urma urmelor vor complica și mai rêu politica orientală.

erkennt nur die Priesterweihe der griechischen Kirche als gültig und als ein Sakrament, aber die degradation nicht, darum hat man dem von Ihnen degradirten Geistlichen erlaubt, geistliche Functionen in der unirten Kirche zu verrichten, denn die Priesterweihe ist ein character indelibilis.

Aci am răspuns: că eu nu înțeleg, ce va se dișe: a precunoaște sfințirea noastră de preot de legală, dar degradația nu! și alte acestor asemenea am diș, adăogând, că precum aceasta, așa și passiva asistență la căsătorii mestecate nu e lucru bun și legal în biserica creștinească, și persoanele, care s'au cununat cu passiva asistență nu trăiesc în taina căsătoriei, ci în preacurvie, și aceasta nu se face cu vina lor, ci cu vina ierarhiei. — Apoi am spus: că eu totdeauna voi degrada pe acel preot al meu, care va face turburări religioare, ear dacă părăsesce legea noastră din convingere, că cu ea nu se poate mântuî, și trecerea o va face din convingere și cu frica lui Dumnezeu, atunci îl slobod cu pace, nevoind să-i fac vătêmare cugetului lui etc.

Apoi am trecut la treaba dotației clerului nostru, și am făgăduit, că pe 21/9 Septembrie 1857 voi preda o rugare din nou despre dotația clerului.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Bucerdea-Vinoasă, 30 Decembrie, 1888 n. Dle redactor! Ve rog a publica următoarele mi notițe, pentru a arăta publicului nostru cetitoriu armonia, înțelegerea trătească pe unele locuri între românii noștri de două confesiuni.

Nu știu, dacă există ceva mai frumos decât o comună compactă, curat românească, oameni în stare bună materială, pacinici și sirguincioși; ear ante stă tătorii comunei române inteligente, cari premerg cu exemple bune și poporul le urmează fără deosebire de confesiune. E frumos, de tot frumos. O astfel de comună este Bucerdea-Vinoasă din tractul Albei Iulie. Și pentru că comuna aceasta e într-o stare așa înfloritoare, după cât am putut eu afla într'un timp de 2—3 săptămâni, ce me află aici, se atribuie demnilor ei fruntași conducători, cari într'un șir lung de ani le a fost conducători buni, povățuitori înțelepți, cari ziua noaptea, când cerea trebuința; era în mijlocul poporenilor dându-le sfat, îndemnându-i la tot ce e bun și frumos, și ear abătându-i dela tot ce le cauza discordie și regres, și de cari toți ascultau și ascultă. — Unul dintre acești fruntași demni este notariul cercual Prea on. domn Niculae Nestor și fiul Prea on. dsale dl Țiriac, care de present este președintele scaunului școlar, ale căror merite în ce privește lucrul acesta peana mea nu le poate descrie.

Alți conducători harnici negreșit trebuie să fie preoții de ambe confesiunile, în a căror grijă și păstorire mai strins este lăsată aceasta datorință. Sunt unii preoți pe alte locuri, cari știu prea bine aceasta, dar ei cu puține excepțiuni, onoare excepțiunilor, mai presus fiindu-le intreresele private, calcă în picioare aceasta datorință, uită aproape de tot a scoate din glod turma încredințată lor.

Altfelie însă stă lucrul, cu preoții noștri de aici. — În tot locul, unde li se dă ocaziune, la boțeze, cununii, sfestăni, înmormântări etc. etc. predică: școală și ear școală, căci numai ea ne mântuesce.

Ce me indeamnă să scriu acestea, este o întâmplare nenorocoasă. În zilele acestea morbul „diphtheritis” a cerat vre-o 4 copii din comuna Bucerdea, între cari unul din școala mea. Am asistat și eu la înmormântare. Pontificantele, dl Teodor Pop, paroch gr. or. în predica sa a întretesut mult din viața școlară, aducând exemple nu numai din viața practică, ci până și de pe timpul grecilor și romanilor despre iubirea de copii, grija și creșterea lor prin școală și frica lui Dumnezeu și în învățatură.

Me simțesc neharic a-i aduce aci laudele cunvenite, las ca timpul și aceia pentru care se luptă să-l recunoască după vrednicie.

În speranță, că macsima: „esempla trahunt” se va adevăra, am scris acestea. *Invățătorul.*

G. Hodac, 18 Decembrie, 1888. Domnule redactor! La corespondența particulară a prețutului diariu „Telegraful român” Nr. 126, Hodac 4 Decembrie 1888, ca On. public cetitoriu, precum și autoritățile noastre bisericesti să nu fie seduse, dând poate credemint celor cuprinse în aceea corespondență, scrisul vin cu toată stima a Ve ruga să binevoiați a da loc în prețutul diariu „Telegraful român”, ce redigiați următoarelor reflecțiuni:

Afirmațiunea corespondentului N., că în nici o parte nu vor fi stând școalele atât de rău ca în comuna noastră, este de tot neadeverată, pentru că se mi spue corespondentul N. încă o comună, în întreg tractul nostru protopresbiterial, în carea se plătesce salariul învățătoresc din fondul școlariu, precum se plătesce în comuna noastră, ear nu din repartiție, mulțamindu-se învățătorul cu primirea salariului la doi sau trei ani. Că odaia, în care se țin prelegerile e mică față cu numărul elevilor, ce ar fi obligați a umbla la școală, aceea e adevăr, dar tot aceea odaie a fost și mai înainte, în carea învățătorii precedenți au instruit elevii cu succes foarte bun, ba chiar și învățătorul actual, funcționând acum în al treilea an ca învățătoriu provisoriu în anul prim a putut instrua pe elevi cu succes foarte bun; pe când în anul al doilea, absentând învățătorul cu săptămânile atât cu causă, cât și fără causă deajuns, se înțelege, că numai decât s'a vădut consecuența absentărei, din care causă cei mai mulți dintre membrii comitetului, vedând, că la începutul anului școlariu nu s'a publicat concurs, pentru întregirea stațiunii învățătoresci, prin învățătoriu definitiv, s'au indignat esprimându-și părerea de rău, că nu s'a urmat § lui 75 al regulamentului școlariu. *)

Înțelegă corespondentul N., că starea abnormală a unei școle atârână dela învățatori, ear nu dela edificiu; învățătorul bun face progres chiar și într-o școală (edificiu, odaie) și mai de rënd, pe când fie

(edificiu, odaia) școala în starea cea mai bună, dacă învățătorul nu e la culmea chemărei sale, nu va putea documenta nici un progres. „Școala e învățătorul.”

Invinuesce corespondentul N. pe parochul din Hodac, că nu dă destulă atențiune afacerii școlare, însuși corespondentul N. recunoaște însă, că s'a făcut începutul pentru ridicarea unui edificiu, din material solid în comuna noastră; recunoaște și aceea, că a fost mari greutățile. Recunoscându-le acestea, după ce corespondentul N. bine știe, când mai mulți nefericiți din comuna noastră, seduși fiind de unii și de alții, cari înaintând mai multe rogări la Ilustritatea sa inspectorul reg. ung. de școale, precum și la înaltul ministeriu, pentru a li se face școală de stat! cum scrisul dimpreună cu parochul gr. cat. din comuna noastră, pentru susținerea școalelor noastre confesionale, combătându-i pe acei nefericiți pe toate căile și cu toate ocaziunile, am avut norocirea de a fi amenințați chiar și . . . , ear pentru constringerea celor renitenți la prestarea ajutorului recerut la facerea și cărutul cărămizilor și altui material necesar, cum eram necesități a alerga pe la Reghin și chiar pe la Oșorheiu în 2 rënduri, în depărtare de 55 kmetri dela comuna noastră, — și acestea toate pe spelele noastre — cu dreptul li s'ar putea da corespondentului N. epitetul de un nerecunoscătoriu infam.

Că nu avem teren pentru edificarea școalei, în imediata apropiere a bisericei — scrisul nu sum de vină, — deoare-ce mi-am dat toată silința să cumpărăm o grădină lângă biserică, după-cum preonoratului oficiu protopresbiterial bine-i este cunoscut, dară deși am cumpărat 2 din patu părți a acelei grădini, dacă nu voesc proprietarii ale vinde nici decât, numai doară nu voi fi eu de vină. Și în urmă vedând, că nu reușim a cumpăra aceea grădină, am cumpărat alta, carea ce e drept e mai departe de biserică, dară de edificarea școalei e bună.

Apoi se știe corespondentul N., că spre adunarea pietrii, pentru care se plânge, că e neadunată, parochul din Hodac, ca președinte al comitetului, a însărcinat pe unul fie care dintre dênșii să supravegheze pentru adunarea pietrii trebuincioase, — având se dea în seamă scrisului unul fie care cuantul de peatră dela oamenii lui încredințați.

Procesul, cu oamenii, de care amintesc corespondentul N. însuși este îndemnătoriu acelui proces, — însă nu preste mult sum de firmă speranță, că îl vor blăstema, pentru spelele, ce le a causat acelor oameni, îndemnându-i a se asocia mai mulți spre a susține o causă, în contra scrisului și altor 3 înși.

Afirmând corespondentul N., că nu e licitațiune și arândă, unde preotul nostru se nu fie în frunte, atunci susține un neadevăr și o absurditate, pentru că preotul din Hodac, e cu mult mai șerman, decât se poată sta față cu toate licitațiunile și arândile de pe la noi. Nu neg însă, că ținându-se în dou rënduri licitațiune, pentru jirul de fag din pădurea comunei noastre, scrisul în însoțire cu alți 7 proprietari dela noi, numai la a treia licitațiune am luat acest jir cu 100 fl. v. a. Apoi oare așa faptă incompatibilă cu chemarea unui preot, care în mare parte e și econom, să fie aceea, când cineva se îngrișce pentru nutremintul animalelor sale? Apoi dacă în parochii, cu porțiuni canonice de câte 3 jugere, precum e și a Hodacului, preotul ar mai face și câte o întreprindere onestă, fără ca oficiul aceluia să sufere vre-o scădere, oare așa mare abus ar face și așa mult i-ar detrage din caracter? Ar trebui să știe corespondentul N. câte se recer, chiar și dela un preot dela sate! însă de unde se-le supoarte toate, dacă nu-și va da silința a-și căștiga cele necesarii pe căile oneste, din economie bine purtată și din alte întreprinderi oneste, ce stau în legătură cu economia, amesurat impregiurărilor, în cari se află, după-ce este știut, că preotul român nu se bucură de dotațiuni și venituri ca preoții altor confesiuni. Oare de unde și cum se-și poată susține familia și având prunci a-i crește conform recerintelor timpului modern?

Corespondentului N. poate că i-ar conveni mai bine, dacă preotul din Hodac, ar face întreprinderi mergend să lucre în parte prin câmpie, absentând cu săptămânile întregi din parochie, precum cu părere de rău trebuie să mărturisesc, că sunt și atari preoți, pe sub poalele munților, sunt chiar și de aceia, cari își acopere lipsele neincungiurabile și din întreprinderi cu cărașii.

La asertiunea corespondentului N. că: „Purcedend parochul nostru din principiul materialist, că numai averea poate ridica pe om înainte lunei, se nisuesce mai mult după aceea, și cearcă a ajunge la ea chiar și prin asociare cu jidanii”, — parochul din Hodac li răspunde, că corespondentul N. e un om rëntăcios, plin de invidiă și un nesocotit

Furnisarea lemnelor de foc și asocierea cu un jidan, de care se plânge corespondentul N. a luat-o în întreprindere dela erariu reg., ce e drept un pro-

prietariu cu avere frumoasă, carele e de naționalitate israelit, însă om de onoare și chiar și cu simpatii cătră români, ceea ce întreg ținutul Gurghiului o știe, și nu i o poate denega. Acesta a cedat numita furnisare proprietarilor din comuna noastră Dumitru Lupu și Iacob Flore, pe cari parochul gr. or. și cel gr. cat. din Hodac, precum și capelanul gr. or. din Ibănești, li spriginesc cu deosebire la purtarea rațiociniilor și aceasta făcându-o spre binele și în interesul populațiunii române din Hodac și Ibănești, ba chiar și a ținutului Gurghiului întreg, ai căru locuitori, avend puțin pământ și și acela fiind sub poalele munților sterili, se hrănesc în cea mai mare parte cu lucrul la lemnele din munții erariali a Gurghiului. Întru spriginirea amintitei întreprinderi, a fost îndemnat preotul din Hodac din causă, că populațiunea din comuna Hodac și Ibănești și altele de naționalitate română, lipsită fiind de căștigul din amintitele lucrări, prin ajungerea în mâni străine, ar fi constrinsă a lua lumea în cap și a-și căuta lucru cu greutăți nespuse prin România și alte părți, după-cum au început a-și căuta cu vr'o 4—5 ani înainte când se aplicau la lucru în întreprinderea numita străini, ear poporul nostru era silit să emigreze în alte părți. Oare între obligațiunile împreunate cu chemarea preotului român nu ar fi și aceea, ca în cât e posibil să se îngrijească și pentru înaintarea bunei stări materiale a poporului încredințat lui spre conducere și păstorire? deoare-ce șerac și lipsit fiind poporul, șerac și lipsit e și preotul, neputându-și căpeta nici neînsemnatele competențe, ce i se cuvin de la popor, pentru grelele servicii ce-i prestează acestuia și altora. Eu așa cred dară, că prin spriginirea unor întreprinderi oneste în interesul poporului nostru român, nu se comite nici un abus, ci din contră se face o faptă bună națională, ceea-ce numai ca merit s'ar putea ascrie, ear nu a fi timbrat de geșeftar și materialist, după cum se nisuesce corespondentul N. a me presenta.

Și în fine încheind corespondentul N. ăice: „am aflat necesar, dle redactor, a eși cu aceasta facere în publicitate, pentru că ar fi bine să nu se trăgăneze lucrul, ci cu tot deadinsul să stea de el cei cari sunt chemați primo loco pentru aceasta, mai lăsând întreprinderile și procesele cu poporeni barem până se va isprăvi cu ridicarea școalei.” La aceasta i răspund, că corespondentul anonim N. e un fariseu obrasnic, deoare ce stilul corespondenței din Nr. 273 1/13 Decembrie a. c. al diariului „Tribuna”, sub rubrica: Cronică cu titlul: preoți întreprindători, îl tradează, că este unul și același autorul acestei corespondențe. Deci publicându-se corespondența în diariul „Tribuna”, carele e cel mai răspândit diar român *), li era de ajuns și nu trebuia să vină în publicitate cu rëntăcioasa sa corespondență și în prețutul diariu „Telegraful român”.

Corespondentul anonim N., fiind om cinstit și moral, pentru-ce nu și-a ridicat glasul întâiu în comuna noastră, dovedind, că e pătuns de învățatura Mântuitorului: De îți va greși fie fratele teu, ceartă-l între tine și el, ear de nu te va asculta ia-ți întru ajutoriu încă pe unul sau doi, și de nu i va asculta nici pe acestia, atunci se-ți fie ție ca un păgân și vameș.

Se poate pricepe, însă, care e tendința corespondentului anonim N. prin aceea încheere. Ar fi bine și îi recomand corespondentului anonim N., ca să își vadă de trebile sale, că tot trupul are umbră, și ca atare are și dênslu și încă poate cam întune-coasă. Făcă bine corespondentul anonim N. a-și mătura mai înainte înaintea ușei sale și nu caute gozul în ochiul altuia, până-ce bârna e în ochiul seu.

Cu toată stima

Zacharia Lupu,
paroch greco-oriental.

Varietăți.

*) (Modificări în regulamentul pentru exerciții). Alteța Sa, principele de coroană Rudolf, după mai multe inspecțiuni și esperiențe făcute în calitate de inspector general al infanteriei, a lucrat un memoriu referitoriu la exerciții. În acest memoriu se propun mai multe modificări la punctele regulamentului pentru exerciții. Propunerile Alteței Sale formează obiect de discutat în ministeriul de războiu și în statul maior, unde au fost transpuse sub influința inspectorului general al armatei, a arhiducelui Albrecht.

*) Cetim în „Foaia Diecesană”: Dl deputat die-tal Carol Eötvös, apărătoriu dlui general Traian Doda în cunoscutul seu proces de presă, s'a susținut Vineri și Sâmbăta trecută în Caransebeș spre a asista la *oculata medicală*, ordinată de tribunalul de presă din Arad în privința stărei valetudinare a dlui general. Această oculată o a îndeplinit medicul tribunaiului din loc, apoi fisicul orașului Caransebeș, ca bărbați de specialitate denumiți de tribunal. Dacă

*) Invățătoriu Dvoastre e un tîner foarte harnic după cum l cunoascem noi; și nu înțelegem cum veniți a debaca contra dênslui. Red.

*) Va fi?! Poate în ținutul Dvoastre.

Red.

suntem bine informați ambii medici, deși nu s'au înțeles între sine la toate punctele din interogatoriul tribunalului, totuși s'ar fi declarat, că starea sănătății d-lui general este și de present astfel de alterată, încât este eschisă posibilitatea, de a se putea apăra în persoană înaintea tribunalului, chiar de s'ar și înfățișa înaintea lui.

* (Completări în armată). În urma unor decizii preînalte se fac completările, pentru cari delegațiunile au votat credite. Pe lângă inspectorul general al infanteriei se crează încă un post de colonel; în orașul Lemberg un post de comandant cu rangul de general major; trei posturi de majori ca șefi de stat major la diviziunile cavaleriei din: Viena, Lemberg, Cracovia și la comanda fortăreții Przemisl. La comanda teritoriale se mai crează încă 14 posturi de oficeri, cari vor fi ca referinți în armata comună.

* Di Stefan Albu, condamnat de curtea cu jurații și tribunalul din Budapesta pentru delict de presă, ș'a început pedeapsă în Vác. La plecarea sa la gară a fost petrecut de o mulțime foarte mare; ear „Ellenzék” se supără amar de alaiul, ce s'a făcut și sub titlul „Dascălul Valah la răcoare” nu se rabdă a nu arunca câte va săgeți injurioase.

* (Avis). Subscrisul dispune de 2 cărți foarte rari, legate și bine păstrate, ce privesc deaproape istoria bisericească a românilor, ba pot fi deosebit indispensabile pentru un scriitoriu, ce se ocupă cu scrierea istoriei bisericești a românilor; aceste opuri sunt: 1 „Illia Andrej” (Episcopus Tranniae). Ortus et Progressus Variarum in Dacia Gentium ac Religionum etc. Claudiopolis 1730, 2. „Gesta S Nicetae veteris Daciae episcopi et Apostoli”, de Pongrácz Stefan. Claudiopolis, 1750.

Fie-care câte cu 10 fl v. a. sau ori care din ele una o dau în schimb pentru Istoria bisericești românilor de Petru Major, Buda 1813, ori pentru Istoria bisericească de A. G. Lesvioudacs, Bucuresci, 1845.

Emilian Micu,

paroch gr. or. în Chisoda, p. u. Timișoara.

* (Afacerea generalului Anghelescu). Pre-cum se scie, fostul ministru de război, Anghelescu, a fost condamnat de înalta curte de casație pentru mită și pentru violarea legii contabilității. Acum „Monitorul oficial” publică un decret regal, prin-care numitul este eschis dintre membrii ordinilor regale, și totdeodată i s'a detras dreptul a mai purta insemnele altor ordine și medalii române și străine, cu cari au fost decorat. Ministrul afacerilor străine a fost însărcinat cu executarea decretului.

* (Postal). Direcțiunea postală, telegrafică din loc eschis concurs cu termen de 2 săptămâni pentru ocuparea de magistru postal în Bogata-murșană (ctt. Turda Arieș). Reflectanții au a depune o

cauțiune corespunzătoare, de 100 fl. fiind oficiul împreună cu o leafă în total de 208 fl.

— Pentru ocuparea postului de magistru postal în comuna Deda, cttul Murș-Turda, direcțiunea postală telegrafică de aici eschis concurs, cu care post pe lângă depunerea cauțiunii de 100 fl. e împreună un venit anual preste tot de 202 fl. precum și o sumă oare care de transport, ce se va statori ulterioare.

Cererile de concurs se se astearnă în termen de 3 săptămâni la direcțiunea sus amintită.

* (Sămănăturile). Conform rapoartelor înaintate din Ardeal ministrului de agricultură ungu-resc, starea sămănăturilor tomatice e slabă, în unele locuri nici n'au răsărit. Din pricină, că zăpada încă n'a căzut șoarecii cauzează mari daune, tot așa le nimicesc frigul și seceta în comitatul Cojocnei. Zăpada a căzut puțină numai în comitatele: Brașov, Bistrița, Murș-Turda, Târnava mare și Odorheiu.

* (Luptă cu un monstru de mare.) În Wellington un cufundătoriu primise însărcinarea, să așeze vr'o două petri mari sub apă, lângă coloanele unui pod din portul de acolo. Cufundătoriu, M. Govan, îmbrăcat în costumul seu de cauciuc, se lăsă în fundul apei și se apucă de lucru. Pe când lucra mai bine, se simte apucat de un polip uriaș, care își fipse labele sale totodată în spinarea lui și în coloana podului. M. Govan se opintă la început din răsuțeri, ca să scape. Dar cu cât se luptă mai mult, cu atât mai tare îl prindea monstrul de mare. În fine cufundătoriu se lăsă de luptă și observă după câteva minute, cum-că labele polipului se desprinseseră dela coloana podului. Cum vădă aceasta, făcū semn ca să fie tras în sus și cufundătoriu fu ridicat pe uscat, purtând monstrul în spinare. Picioarele monstrului erau ca de vr'o trei metri, de lungi.

Mulțamită publică.

Comitetul pentru ajutorarea scolarilor miseri dela sate cu cărți scolare și cu recușite de scris, își ține de una dintre cele mai de capetenie datorințe a aduce cea mai călduroasă mulțamită acelor prea stimați domni și doamne, cari au binevoit a contribui pentru acest nobil scop cu ocaziunea sănșirii căsei d-lui Ioan Lado din Răstoșnea, și cu alte ocaziuni:

Petru Neagoș, medic 1 fl., Dr. Absolon Todea 1 fl., Patriciu Barb 1 fl., Ecaterina Marinoviciu 1 fl., Agapia Crișan 1 fl., Alecsandru Nicolescu, paroch 1 fl., Deneș Andraș comerciant 1 fl., Simion Popescu 1 fl., Ioan Lado 1 fl., Eiu-seu Dan, învățătoriu 1 fl., Maria Șagău 78 cr., Iosif Alzner 50 cr., Basiliu Mera, notariu 50 cr., Georgiu Pop, notariu 50 cr., Simion Sbercea paroch 50 cr., Ioan Branea, paroch 50 cr., Sever Barbu, comptabil 25 cr., Petru Boțan, paroch

25 cr., Augustin Boțan, cleric 25 cr., Stefan Moș, not. 25 cr., Ioan Pop 25 cr., Zacharie Matei 20 cr., Un învățătoriu 25 cr., Matei Târnovian 20 cr., Ioan Butnariu Petelea 20 cr., Georgiu Duma, primariu 20 cr., S. Pataky György 20 cr., Trif Ioan, Felfalu 20 cr., Sandru Michăilă, Săcal 20 cr., I. P. Chinezu, paroch 15 cr., Cenger Michăilă, Felfalu 10 cr., Cenger Simion, Felfalu 10 cr.

Suma contribuțiilor este 16 fl. 68 cr.; din suma aceasta s'au procurat 50 abcdare, 24 tăblițe, creioane, stiluri, pene, libele de caligrafie, hârtie de scris etc. în suma de 16 fl. 8 cr., Restul de 60 cruceri precum și rabatul cuvenit socotit în bani l'am spesat cu portul postal.

Mulțamita cea mai călduroasă iese din gurile acelor, cari necum se aibă cărți nici nu sciau unde este scoala. Astăzi cu plăcere trebuie să constatăm, că toți aceia cărora s'au împărțit acestea lucruri sunt scolari în regulă.

Murș-Cuieșdiu, 27 Decembre, 1888.

Georgiu Șandor,
președ.

Ioan Duma,
secretariu.

Vasițu Duma,
cassariu.

Posta Redacțiunii.

Dlui E. M. în K. Dacă ne rugați să ve facem un serviciu, atâta suntem în drept să așteptăm, ca să ve procurați Nr. din cestiune, dacă nu aveți diariul abonat, cu atât mai vârtos, că noi nici nu dispunem asupra foaiei. Așadară din suma de 12 cr. — ear nu 17 cr. — ce ne puneți la dispozițiune spre procurarea coalelor respective, mai aveți un prisos de 5 cr., ear pentru procurarea coalelor respective ve rugăm să ve adresați la administrațiunea foaiei, unde vom preda prisosul de mai sus.

Red.

Loterie.

Mercuri în 2 Ianuariu, 1889.

Sibiu: 29 40 89 60 18

Bursa de Viena și Pesta.

Din 31 Decembre 1888.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	102.30	102.10
Renta ung. de hârtie	93.30	93.30
Renta de aur austriacă	110.10	110.—
Obligațiuni urbariale ung. cu sorți	103.75	104.—
Sorți de regulara Tisei	128.50	125.—
Ațiuni de bancă de credit ung.	306.—	300.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimei de vin	99.25	99.50
Obligațiuni urbariale transilvane	104.—	104.50
Obligațiuni urbariale tem.-băr.	104.50	104.—
Sorți unguerești cu premii	129.—	129.50
Sorți de stat dela 1860	139.60	139.—
Serisuri fonciare ale institutului „Albina”	—	101.—
Ațiuni de bancă austro-ung.	831.—	875.—
Obligațiuni de credit austr.	308.—	310.—
Galbin	5.72	5.73
Napoleon	9.55	9.65
100 marea nemșeci	59.22 1/2	59.25
London pe (poliță de trei luni)	120.80	121.90

Nr. 715

[2000] 2-3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a din Cornățel, pentru întregirea aceleia prin aceasta se deschide concurs:

Dotățiunea împreună cu aceasta parochie se cuprinde în următoarele:

1. Casa parochială, casă, tindă, și cameră cu șură nouă, și cu două grădini de legumi, ambele în mărime de un juger.

2. Porțiune canonică 12 jugere arături și fenețe.

3. Dela 135 familii câte 10 litre bucate jumătate grâu, jumătate cucuruz, și câte o ți de clac.

4. Venitele stolari dela Bobotează, dela botezuri, cununii, înmormântări și altele; toate acestea compute la un loc dau suma de 400 fl. 50 cr

Doritorii de a ocupa aceasta parochie, cărora se recomandă ca în vre-o Duminecă sau sâmbătoare să se prezinte în comună și în biserică pentru de a cunoaște împregiurările locale și pentru de a se face și ei cunoscuți comitetului parochial și poporului, — cererile lor concursuali instruite cu documentele prescrise în Stat. org. § 13 în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia archidieceșană „Telegraful Român”, se le înainteze la subscrisul

Sibiu, 30 Novembre, 1888.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Sibiiului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

I. Hannia,
adm. protopresb.

Redactor provizoriu: Dr. Remus Roșca.

Picături de stomach Mariazeller,

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.

Neasemenat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăneli aere, colică, catar de stomach, acereală, formarea de petru, producerea de prea multă flegmă, galbinare, greață și vârsături, (vomări), durere de cap (în cazul când provine dela stomach), convulsii de stomach, constipațiune sau încercarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroizi. Pretul unei sticle dimpreună cu manducerea la întrebuintarea lor 40 cr., o sticlă dublă 70 cr. [1907] 13-52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picături de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe explicarea la întrebuintarea lor. Veritabile se pot căpăta mai în toate farmaciile. Avis! Picături veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilității, are să se ia totdeauna, embalgia cu care se înveșese sticla, și care e roșie și în partea de deasupra provădută cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a se mai observa, ca explicarea la întrebuintarea lor, care se adă la fie care sticlă să fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch, farmacia Karl Herzberg. — Hajeg, farmacia Josef Csonka. — Szasz-Regen, farm. Emil Wermescher. — Orștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Avrig, farmacia Keszler. — Satuung, farmacia Gustav Iekelius. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Mediaș, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Mercurea, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — Cohalm (Kohalom), farmacia Eduard Melas. — Satuung Hoszufalu, farmacia Gustav Jekelius.

Morbul caracteristic și mai lătit în această țară este mistuirea cea rea.

Bucătăriile moderne și modul de traiu modern sunt cauzele acestei suferințe, care în un mod neprevădător ne cupinde în ghiarele sale. Mulți oameni sufer de durări de pept și coaste, adeseori și de dureri de spate; se simt slabi și somnuroși, au un gust rău în gură, mai cu seamă dimineața; un fel de scuipit cleios se adună în dinți; apetitul lor e rău, în stomach simt ceva ca o povară grea, și adeseori simt în stomach un fel de obosire, ce nu se poate descrie, care prin introducerea nutremântului nu se depărtează. Ochii sunt fără viață, mânil și picioarele se răcesc; nu trece mult și se ivesc tusa, la început seacă, după câteva luni însă însoțită de flegmă verde, cel cuprins de boală se simte pururea obosit, somnul nu-l recrează; devine mai apoi nervos, iritabil, și melancolic, l cuprind presimțiri rele; când se ridică repede se simte amețit și întreg capul îi e clătinațor, intestinalele se astupă, pelea îi devine sbărcită și ferbinte, sângele se îngroașe și înțapă, sclerotica ochiului capătă o culoare galbină; urinul se împuținează și capătă o culoare închisă, rămânând o parte din el înlăuntru; luând nutremântul, simte când un gust dulce când acru, care e însoțit de băii puternice de inimă; puterea vederii scade, înpăiengându-se ochii și se simte cuprins de simțul unei mari slăbiciuni și osteleni. Toate acestea simptome apar alternativ, și se presupune, că aproape o terțialitate din populațiunea acestei țări suferă de una sau alta formă a acestei boale. Prin Extract-shaker mistuirea bucatelor ia un așa avânt, că corpului bolnav dându-se nutremânt devine foarte sănătos. Efectul acestei medicini este într'adever admirabil. Milioane și milioane de butelii s'au vândut și numărul documentelor, cari atestă puterea vindecătoare a acestei medicini, e foarte mare. Sute de boale, cari poartă cele mai diferite nume, sunt urmările nemisturii; departat acest rău din urmă, dispar toate celelalte, căci acelea sunt simptome ale adevăratei boale. Medicina e Shaker-Extrakt. Mărturisirile măilor, cari vorbesc în un mod foarte satisfăcător de proprietățile vindecătoare ale ei, o dovedesc aceasta fără nici o îndoială. Această medicină escelentă se poate căpăta în toate spițeriile.

Persoane, cari sufer de încuiare, se folosească „pilulele de curățire a le lui Seigel” (Seigel's Abführ-Pillen) în legătură cu Shaker-Extrakt „Pilulele curățitoare ale lui Seigel” vindecă încuierea, alungă frigurile și răceala, departă durerea de cap, împedecă mânia. Care le a cercat va continua de sigur cu folosirea lor. Produce efect pe încet și fără de a cauza durere. Pretul: Unci butelie Shaker-Extrakt fl. 1.25. O șatulă „pilulele curățitoare ale lui Seigel” 50 cr.

Proprietariul medicinei „Shaker-Extrakt” și al „pilulelor lui Seigel” A. I. White Limited, London 35 Faringdan Road E. C. [1746] 22-24

Fiind că „Extractul-Shaker” ce mi l'am procurat de timpuriu dela Stim. D-voastră mi-a făcut bune serviții, ve recere a trmite pentru un amic pe adresa mea 2 sticle „Extractul-Shaker” și 2 schatue din pilurile lui Seigel.

Principele Kaspar.

Depositul principal pentru Austria:

IOHANN NEP. HARNÁ, farmacie „zum goldenen Löwen in KREMSIER (Mähren).

Depositul principal pentru Ungaria și Transilvania Josef v. Török, farmacist, Königsgasse 12 Budapesta.

Se poate procura mai departe în farmacia din Sibiu, Augustin Teutsch; Alba-Iulia, Gh. Fröhlich; Brașov, Demeter Eremias și Fr. Steiner jun., Eduard Kugler; Cluș; Ioan Biró și Michael Szécy; Hunedoara; Murș-Oșorheiu, Bernady; Petroșeni, Guido Geberth; Sighișoara, F. Beswert; Zălau, S Ww. Weiss.

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.